

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

29 avqust 2018-ci il № 66 (2282)

Qiyməti 25 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir

Bu günlərdə Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri xanım Angela Merkel Azərbaycan Respublikasına səfər edib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri xanım Angela Merkelin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib. Keçirilən görüşdə tərəflər arasında ikitərəfli siyasi, iqtisadi əlaqələr, ticarət əlaqələri, regional məsələlər müzakirə mövzusu olub. Geniş tərkibli görüşdən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri xanım Angela Merkelin birgə mətbuat konfransı olub. Mətbuat konfransında çıxışı zamanı ölkə Prezidenti İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən də söz açıb:

"Bu gün biz gündəlikdə duran bir çox məsələləri çox açıq, konstruktiv şəkildə müzakirə etdik. Əminəm ki, aparılan danışıqlar, keçirilmiş fikir mübadiləsi gələcək əməkdaşlıq üçün yaxşı zəmin yaradır.

Mən xanım Kanslerə regional təhlükəsizlik məsələləri, xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı məlumat verdim. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan əraziləri uzun illərdir ki, Ermənistanın işğalı altındadır. Bu işğal nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlı öz doğma torpağında qaçqın-köçkün vəziyyətinə düşmüş-

dür. BMT Təhlükəsizlik Şurası münaqişə ilə bağlı dörd qətnamə qəbul etmişdir. Bu qətnamələrdə göstərilir ki, erməni silahlı qüvvələri işğal edilmiş torpaqlardan dərhal və qeydşərtsiz çıxarılmalıdır. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan bu qətnamələrə məhəl qoymur, onları icra etmir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir və münaqişə bu prinsiplər əsasında öz həllini tapmalıdır."

Çıxışı zamanı Dağlıq Qarabağ məsələsinə toxunan Almaniya Kansleri xanım Angela Merkel bir daha vurğulayıb ki, Almaniya bu münaqişənin həllində maraqlıdır.

Almaniya Kansleri Angela

Merkel Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Bakıda keçirilən birgə mətbuat konfransında söyləyib:

"Ermənistanda yeni hökumətin qurulması faktı bəlkə də bu sahədə vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına, danışıqlara təkan verilməsinə səbəb ola bilər və Almaniya da burada iştirak edə bilər. Biz regionun təhlükəsizliyi haqqında da danışıq. Azərbaycanın coğrafi vəziyyəti çox maraqlıdır, yəni, bir tərəfdən Rusiya, bir tərəfdən İranla əhatə olunub, Türkiyə ilə əlaqələri var. Biz bu fikirlə razıyıq ki, münaqişələr sülh, danışıqlar yolu ilə həll olunsun və bu regionda mövcud olan

bütün münaqişələr sülh yolu ilə həll edilməlidir."

Angela Merkel azərbaycanlı jurnalistin sualına cavabında isə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yolunun axtarılması üzərində işləndiyini bildirib: "Mən çox şadam ki, hazırda heç olmasa müəyyən sakitlik var. Yəni, hazırda insanlar orada zərər çəkmirlər və əlbəttə, Almaniya BMT Təhlükəsizlik Şurasının qərarları əsasında səylərini davam etdirəcək və aidiyyəti regionlarda insanların vəziyyətinin yaxşılaşması üçün məsələnin həllini tapmağa çalışacaq."

"Azərbaycan Ordusu"

Ordu quruculuğu - səmərəli islahatlar, uğurlu nəticələr

2-ci səhifədə

Şəxsi heyətin sağlamlığının keşiyindəyik

3-cü səhifədə

"Beynəlxalq Ordu Oyunları-2018" yarışlarında milli-mənəvi dəyərlərimiz layiqincə təmsil olundu

4-cü səhifədə

Azərbaycanda milli hərbi təhsilin yüz illik tarixi

6-cı səhifədə

Heydər Əliyev irsini öyrənirik

Ordu quruculuğu - səmərəli islahatlar, uğurlu nəticələr

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra dövləti və dövlətçiliyi inkişaf etdirən islahatlara başladı. Qısa müddət ərzində həyata keçirilən uğurlu islahatlar nəticəsində ölkəmizin həyatının bütün sahələrində, o cümlədən ordu quruculuğu istiqamətində dönüş yarandı.

Ulu Öndər 1993-cü il noyabrın 2-də radio və televiziya ilə çıxış edərək, ölkədə yaranmış vəziyyətlə bağlı Azərbaycan xalqına tarixi müraciət etdi. Azərbaycan oğullarını ordu sıralarına, yurdumuzun müdafiəsinə səslədi. Qısa müddət ərzində yüzlərlə, minlərlə vətənpərvər gənc silaha sarılaraq torpaqlarımızın müdafiəsinə qalxdılar. Təcavüzkar Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etməsinə yalnız Heydər Əliyevin Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı kimi cəbhə bölgələrinə səfərlərindən, zabit və əsgərlərlə görüşündən sonra son qoyuldu. Onun cəbhə xəttinə gəlişi, çıxışları, dəyərli və qiymətli sözləri hərbiçilərin qələbə əzmini daha da artırdı, döyüş ruhunu yüksəltdi. Yenice formalaşan Azərbaycan Ordusunun bölmələri bir sıra bölgələrdə uğurlu əməliyyatlar həyata keçirərək düşməni geri sıxışdırdılar. Müharibədə ciddi dönüş yarandı. Doğma yurdlarından didərgin düşmüş vətəndaşlarımız öz evəşiyinə qayıtdı.

Müasir Azərbaycan dövlətinin formalaşması və inkişafı xalqımızın ümummilli lideri, görkəmli sərkərdə Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ölkəmizə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə Ulu Öndər Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına, qüdrətlənməsinə öz töhfəsini verdi. Təkcə bu gün üçün deyil, qarşıdakı onilliklər, yüzilliklər üçün dövlətimizin inkişaf strategiyasını müəyyən etdi. Başqa istiqamətlərdə olduğu kimi, hərbi təhsil sahəsində də uğurlu islahatlar həyata keçirildi. Atılan inamlı addımlar, göstərilən səy-

lər hədəf getmədi. Qısa müddət ərzində müstəqilliyimizin təminatçısına çevrilən, vahid komandanlığa tabe olan güclü və qüdrətli ordu yaradıldı. Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında xidmətlərindən danışarkən dövlətimizin etibarlı qoruyucusu, müdafiəçisi olan Azərbaycan Ordusunun qurucusu və yaradıcısı olması faktını dönə-dönə vurğulamalıyıq. Dahi şəxsiyyətin Ali Baş Komandanlığı dövründə ordu-muz hər bəlməsinin prinsipləri əsasında yaradıldı, dövlət səviyyəsində hərtərəfli qayğı və yardımla əhatə olundu, müasir dünya ölkələrinin təcrübəsi əsasında formalaşma yolu keçməyə başladı. Ulu Öndər həmişə çıxışlarında fərhələ deyirdi: "...İndi bizim hərtərəfli təlim görmüş, yüksək döyüş hazırlığına malik güclü ordumuz var". Bu gün hər birimiz fəxrə dəyə bilirik ki, sıralarında Azərbaycan oğullarının xidmət etdiyi ordu, məhz ümummilli liderimiz Heydər Əliyev kimi böyük bir sərkərdənin əsəridir. Ulu Öndərin arzularının və məqsədlərinin məhsuludur.

Ümummilli Lider dəfələrlə irimiqyaslı təlimlərdə iştirak edərək ordumuzun hər bir zabitinin, əsgərinin döyüş vərdişlərinin artırılmasına xüsusi diqqət yetirirdi. Əbədiyaşar Ali Baş Komandan Heydər Əliyev deyirdi: "Bizim ordumuz, Silahlı Qüvvələrimiz tor-

paqlarımıza hücum edənlərin qarşısını almağa hər an, hər saat hazır və layiqli cavab verməyə qadir olmalıdır". Məhz onun atalıq qayğısından ruhlanan hərbi hissə komandirləri şəxsi heyətin döyüş ruhunu daha da yüksəltmək üçün səylə çalışırdılar. Təlim və məşğələlərin hər dəqiqəsindən səmərəli istifadə etməyə can atırdılar. Vətənin keşiyində ayıq-sayıq dayanan və düşməni məğlub etməyə qadir olan əsgərlər hazırlayırdılar.

1994-cü il mayın 12-də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində atəşkəs haqqında razılaşma imzalandıqdan sonra Azərbaycanca ordu quruculuğu daha da sürətləndi. Uğurlu həyata keçirilən islahatlar nəticəsində Azərbaycan Ordusunun maddi-texniki təminatı getdikcə yaxşılaşdı, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığı daha da artdı, döyüş ruhu, qələbə ovqatı yüksəldi. Bu gün inamla demək olar ki, müasir, müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan ulu öndər Heydər Əliyev həm də qüdrətli Azərbaycan Ordusunun yaradıcısıdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev hərbi təhsil sisteminin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədilə 1999-cu il fevralın 20-də Hərbi Akademiyanın yaradılması haqqında fərman imzaladı. 1997-2001-ci illərdə zabit heyəti-

nin təkmilləşdirmə kurslarının, C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin Naxçıvan filialının (27 fevral 2004-cü ildən Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey), ehtiyat zabitlərin hazırlıq kursunun və Azərbaycan Tibb Universitetində hərbi tibb fakültəsinin yaradılması da Azərbaycan Ordusunun peşəkar, bilikli, Vətəninə, xalqına sadıq hərbiçilərlə təmin edilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Məhz ulu öndər Heydər Əliyev dövlətimizin imicini beynəlxalq aləmdə yüksəltməkdən sonra Azərbaycan Ordusunun da dünya ölkələrinin ordularına inteqrasiya olmasına şərait yarandı. Həyata keçirilən uğurlu islahatlar nəticəsində ordumuzun beynəlxalq əlaqələri qısa müddət ərzində möhkəmləndi və proses bu gün də sürətlə davam etməkdədir. Ümummilli Liderimizin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Ordusunun tərkibində formalaşan sülhməramlı taborun şəxsi heyəti Kosovo, Əfqanıstanda və İraqda sülhün qorunmasında fəal iştirak edib. Bu gün isə Azərbaycan əsgəri Əfqanıstan torpağında sülh-yaratma əməliyyatlarında xidmətini uğurla davam etdirir. Bütün bunlar ordumuzun beynəlxalq aləmdə artan nüfuzunun bariz nümunəsidir. Ordumuzun zabit və əsgərləri xidmətləri ilə belə dəyərli nümunələrin sayını artırma-

ğa çalışırlar. 2016-cı ilin aprel döyüşləri ordumuzun gücünü və qüdrətini bir daha göstərdi. Aprel döyüşlərindən sonra ordumuz daha da güclənib. Müntəzəm olaraq təlim və məşğələlərdə iştirak edən zabit və əsgərlərimizin döyüş təcrübəsi və peşəkarlığı daha da artıb. Daim artan bu döyüş hazırlığı isə onları sonda qələbəyə qovuşduracaq.

Ümummilli Liderimizin layiqli davamçısı möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi altında başqa sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu istiqamətində də uğurlu islahatlar həyata keçirilir. Ordumuzun döyüş hazırlığının daha da artırılması ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin verdiyi bütün əmr və tapşırıqlar Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyi tərəfindən daim diqqət mərkəzində saxlanılır və yüksək səviyyədə icra olunur. Gün-gündən gücünü, qüdrətini artıran ordumuz torpaqlarımızı erməni işğalçılarından azad etməyə hər an hazırdır.

Dünyanın hər bir xalqının öz xilaskar ordusu ilə öyünməyə, qürur duymağa haqqı var. Qəhrəman Azərbaycan xalqı da öz qüdrətli ordusu ilə öyünür, fəxr edir. Əminlik hissi ilə qeyd etmək olar ki, zabit və əsgərlərimiz döyüş meydanlarında böyük hünər və rəşadət göstərərək, adlarını xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinə böyük hərfələrlə yazacaqlar.

Xalqımızın tarixində layiqli yer tutan dahilər, bacarıqlı sərkərdələr və dövlət xadimləri çox olub. Onların xalqımıza olan misilsiz və əvəzsiz xidmətləri həmişə dönə-dönə xatırlanır, heç vaxt yaddan çıxmır. Xalq belə böyük və rəşadətli oğullarını zaman-zaman xatırlayıb hörmətlə yad edir. XX yüzillikdə xalqımızın böyük və nəhəng tarixi şəxsiyyətlərindən biri də ümummilli liderimiz, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevdir. Nə qədər ki, Azərbaycan xalqı var, Heydər Əliyev də yaşayacaq. Azərbaycan xalqı isə həmişə var olacaq, tarix durducaq yaşayacaq. Xalqımız daim ulu öndər Heydər Əliyevin irsini öyrənir və bundan sonra da öyrənməkdə davam edəcək. Çünki Ulu Öndərin irsi xalqımıza xoşbəxtlik getirib.

Vahid MƏHƏRRƏMOV

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi plana əsasən, "Ən yaxşı özüyəriyən artilleriya divizionu" adını qazanmaq uğrunda yarışlar keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat

Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Ordusunun özüyəriyən artilleriya divizionlarının cəlb olunduğu yarışlarda tədris-material baza öyrənilir, həmçinin zabitlərin və ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlıq səviyyəsi yoxlanılır, fərdi və

"Ən yaxşı özüyəriyən artilleriya divizionu" adı uğrunda yarışlar keçirilir

qrup şəklində normativlər qəbul edilir. Nəticələr yarışların rəhbərliyi tərəfindən təhlil edilərək ümumiləşdirilir və qiymətləndirilir.

Avtomatik idarəetmə sistemləri ilə təchiz edilmiş, yüksək dəqiqliklə atəş açmaq imkanına malik olan, eyni zamanda döyüş hazırlığı səviyyəsi ilə müsbət tərəfə fərqlənən divizionlar, döyüş atışları icra edərkən əla nəticələr göstərmək və səhra vərdişlərini təkmilləşdirmək uğrunda yarışlar.

Qurtuluş tarixinin qələbə günü

Ötən əsrin əvvəllərində dünyanın bir çox ölkələri, o cümlədən Türkiyə ətrafında cərəyan edən mürəkkəb siyasi hadisələr 1914-cü ildə Birinci Dünya müharibəsinin başlamasına və milli azadlıq hərəkatının vüsət almasına səbəb oldu. Zamanın bu dönəmi Türkiyə tarixinə də qurtuluş savaşları, milli mübarizə illəri kimi yazıldı. Nəhayət, Osmanlı Türkiyəsi də bütün qüvvələrini səfərbər edib dünya müharibəsinə qoşuldu. Bu müharibədə Türkiyə məğlub oldu. Antanta dövlətləri Osmanlı Türkiyəsini ağır məğlubiyyətə uğrattı. Müharibənin sonunda 1918-ci il oktyabrın 30-da qalib dövlətlərlə Türkiyə arasında "Mudros" adlı təslimçi barışıq müqaviləsi imzalandı. Bu barışıq sazişinə əsasən, Osmanlı Türkiyəsi parçalanmalı idi və bununla da işğalçı ölkələr burada istədiyi şəkildə hegemonluq edə bilərdi. Ölkənin Şərqi Ermənistan dövlətinin yaradılması da bu planın tərkib hissəsinə daxil idi.

Tarixə nəzər salaraq: 1919-cu il mayın 15-də yunan qoşunları dünyanın imperialist dövlətlərinin dəstəyi ilə İzmirə ələ keçirdi. İzmirin işğalından sonra təcavüzkar dövlətlər Türkiyəni parçalamaq siyasətinə qarşı ölkədə milli azadlıq hərəkatı baş qaldırdı. Birinci Dünya müharibəsi cəbhələrində döyüşərək yorğun düşən Osmanlı türkləri yenidən özlərində güc taparaq düşməne qarşı müqavimət aparırdı, ancaq bu hərəkat kiçik məstəhlə halında həyata keçirilirdi üçün nəticəsiz qalırdı. Türk xalqının böyük öndəri Mustafa Kamal Paşa məhz belə bir ağır məqamda 1919-cu il mayın 19-da Samsuna gələrək, xalqı birliyə çağırırdı, millətin başladığı milli azadlıq hərəkatının başına keçdi və rəhbərliyi öz üzərinə götürdü.

Mustafa Kamal Paşa Birinci Dünya müharibəsində bir çox uğurlu hərbi əməliyyatlara nail olmuşdu. Osmanlı ordusunun ən istedadlı və ən bacarıqlı generallarından sayılırdı. Təslimçiliyi qəbul etməyən müqavimət qüvvələri 1920-ci il aprelin 23-də Ankarada Türkiyə Böyük Millət Məclisinə toplanır. Mustafa Kamal Paşa bu məclisə sədr seçilir. Bundan sonra parlament milli qurtuluş müharibəsinə başlamasının vaxtı çatdığını elan edir. Ölkənin bu ağır və çətin günlərində səfərbərlik elan edilir. Qadın, gənc, uşaq, yaşlı demədən hər kəs orduya yazılır, böyük Türkiyəni xilas etməyə can atır.

1922-ci il avqustun 6-da orduya gizli olaraq müharibəyə hazırlıq tapşırığı verilir. Bu tapşırıqdan sonra Mustafa Kamal Paşa Akşehire gələrək ordu komandanlarını bir araya toplayır. Bu toplantıda müharibənin başlanması tarixi avqustun 26-na təyin edilir. Qərara alınır ki, müharibə Afyonun Cənubundan Dumlupınar istiqamətinə doğru hücum halında başlayacaq və sonra meydan müharibəsinə çevrilərək düşməni qüvvələri tamamilə məhv ediləcək.

26 avqust 1922-ci il tarixdə səhər sübh tezdən topçuların atəşi ilə Kocatəpədən meydan müharibəsi başlayır... Döyüşü Baş Komandan Mustafa Kamal Paşa idarə edirdi. Qəhrəman Türk ordusu Cənub, Şimal istiqamətlərindən hərəkat edərək sürətlə irəliləyir, yunanların müdafiə xəttini yarmağa müvəffəq olur və 26-27 avqust gecəsi yunanların silah-sursatını ələ keçirir. Bir neçə gündən sonra Afyon işğaldan tamamilə azad olunur, Dumlupınara doğru geri çəkilən bütün yunan ordusu məğlub edilir. Ölkəsinin azadlığı naminə

düşməni üzərinə gedən türk övladı şəhid düşdüyü yeri tapdaq etmədi, özünə Vətən etdi. Okuz arabalarında silah-sursat, əsgərlərə su, çörək daşıyan ayaqyalın türk qadını isti havalarda bu ağır yükün altına girir, ac-susuz döyüşən oğullarına yardım göstərirdi və isti adyali qucağındakı körpəsinin deyil, yarı əsgərin üstünə səirdi. Beləcə, uca türk milləti əzmlə, inamla döyüşdü və zəfər qazandı. Müharibənin sonlarında yunanların komandanı Trikopis əsir alınır. Bu arada Kutahya da düşməndən tamamilə təmizlənir. Bu müharibə Türkiyə tarixinə "Meydan Müharibəsi" kimi düşür. Minlərlə türk əsgəri, gənci, qadını, qocası şəhid oldu bu müharibədə. Lakin bir qarış torpaq belə düşməne güzəşt edilmədi.

Azərbaycan o çətin sınaq illərində maddi və mənəvi yardımını qardaş Türkiyədən əsirgəmədi. Tədqiqatçı Hüseyin Adıgözel yazırdı ki, Mustafa Kamal Paşa 1921-ci il martın 17-də, yeni 2-ci İnönü müharibəsindən əvvəl Azərbaycan Xalq Komissarları Sovetinin sədri Nəriman Nərimanova məktub göndərərək maliyyə dəstəyinə böyük ehtiyac duyulduğunu bildirmişdi. N.Nərimanov dərhal büdcədə olan 500 kiloqram qızılı Ankaraya, xeyli miqdarda silah-

sursatı da Anadoluya göndərmişdi.

Bütün bunlar qardaşın-qardaşa köməyi, vəfa borcu idi. Bunun ən gözəl izahını biz N.Nərimanovun 1921-ci il martın 23-də Mustafa Kamal Paşaya yazdığı məktubunda görə bilərik. Türkiyə tərəfinin borcları necə qaytaracağı barədə narahatlıq keçirdiyi bir zamanda N.Nərimanov yazırdı: "Paşam, türk millətinin bir ənənəsi vardır - qardaş qardaşa borc verməz. Qardaş qardaşın əlindən tutar, biz qardaş xalqlarıq. Hər zaman və hər şəraitdə bir-birimizin əlindən tutacağıq. 1918-ci ildə siz bizim əlimizdən tutdunuz. Bizi ölümdən qurtardınız. Bu gün biz sizin qardaşınız olaraq əlinizdən tutmağa çalışırıq. İmkanımız çatdığı qədər pul göndərəcəyik. Bu gün sizin üçün etmək istədiyimiz bir qardaşın başqa bir qardaş üçün etmək istədiyindən başqa bir şey deyil."

Beləliklə, böyük Türkiyənin Qurtuluş Müharibəsi 1922-ci il avqustun 30-da türk xalqının tam qələbəsiylə sona çatdı. 30 avqust tarixi Türkiyə tarixində möhtəşəm gündür.

1923-cü il oktyabrın 13-də Ankara Türkiyə Cümhuriyyətinin paytaxtı elan olundu. Oktyabrın 29-da isə Böyük Millət Məclisi Türkiyə Cümhuriyyətinin rəsmən elan edilməsi haqqında

qərar imzaladı.

Dünya tarixindən bəllidir ki, Lozanna sülh konfransında uzun sürən müzakirələrdən sonra Türkiyə Cümhuriyyətinin mövcud sərhədləri böyük dövlətlər tərəfindən tanındı. 1934-cü ildə Türkiyə Böyük Millət Məclisi Mustafa Kamal Paşaya rəsmi olaraq "Atatürk" soyadını verdi.

Tarixin müxtəlif mərhələlərində - çətin, ağır dövrlərində Türkiyə və Azərbaycan hər zaman biri-birinə arxa dayaq olub. Qardaş Türkiyə dövləti ilə münasibətlərə xüsusi önəm verən ulu öndər Heydər Əliyev Türkiyə Böyük Millət Məclisinin kürsüsündən çıxış edərək deyirdi: "Türkiyə Böyük Millət Məclisi böyük öndər Mustafa Kamal Atatürkün, onun silahdaşlarının, həmkarlarının səyləri nəticəsində, o dövrdə Türkiyə xalqını daha da irəli aparmaq, mədəniyyətə, demokratiyaya qovuşdurmaq istəyən mütəfəkkir adamların səyləri nəticəsində yaranmışdır..."

İki böyük öndər - "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir" söyləyən Atatürk və "Bir millət, iki dövlət" deyə ümmətimilli lider Heydər Əliyev türk dünyasının dahi şəxsiyyətləridir.

Lalə HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Tibb xidməti

Şəxsi heyətin sağlamlığının keşiyindəyik

"N" hərbi hissəsində olarkən tibb məntəqəsində yaradılan şəraitlə tanış olduq. Məntəqənin xaricdən görünüşü daxilinin də müasirliyindən xəbər verirdi. Geniş otaqlardan ibarət bölmələr və palatalarda təmin olunan gigiyenik şərait, səliqə-sahman nizam-intizamın səviyyəsinin yüksək olmasını göstərirdi.

Tibb məntəqəsində bizi qarşılayan baş leytenant Vüsal Qafarov yaradılan şəraitlə bağlı fikirlərini bölüşdü: "Səhiyyə ordu quruculuğunda ən mühüm sahələrdən biridir. Sosial-məişət şəraitinin, maddi-texniki bazanın yaxşılaşdırılması, ixtisaslı kadr potensialının təmin edilməsi rəhbərliyin qarşıya qoyduğu ən vacib məsələlərdəndir. Məhz rəhbərliyin yüksək diqqətinin təcəssümüdür ki, hərbi hissələrin tibb müəssi-

sələri müasir standartlara uyğun təmir olunur və yeni tibb məntəqələri istismara verilir."

Müasir tibbi avadanlıqlar barədə bizi məlumatlandıran zabit Vüsal Qafarov, ixtisasartırma kurslarının vacibliyini də qeyd etdi. "Gördüyünüz kimi, tibb məntəqəmiz müasir avadanlıqlarla təchiz olunub. Müasir tibbi avadanlıqlardan istifadə qaydalarını öyrənmək üçün gənc kadrlar ixtisasartırma kurslarına göndərilirlər. Kursla-

rı müvəffəqiyyətlə başa vurduqdan sonra ixtisaslaşmış hərbi həkim kimi fəaliyyətimizə

davam edirik."

Kiçik çavuş Rəna Əliyeva söhbətində bildirdi ki, peşəmiz

müqəddəs bir peşədir. "Hər birimiz Vətənimizin müdafiəçilərinin sağlam olmasına çalışırıq. Qarşımıza qoyulan əsas tapşırıq şəxsi heyətin sağlamlığını yüksək səviyyədə saxlamaqdır. Biz hərbi tibb mütəxəssisləri şəxsi heyətin sağlamlığının keşiyindəyik. Xəstəliklərin qarşısını almaq üçün əsgərlərlə təlimatlandırma və maarifləndirmə işləri aparılır, həmçinin həkimlərimiz tərəfindən müvafiq profilaktik tədbirlər görülür. Yarana biləcək hər hansı xəstəliyin qarşısını alan əsas amillərdən biri gigiyena qaydalarına əməl olunmasıdır. Əsgərlərin vaxtılı-vaxtında yuyunması, paltar, yataq dəstlərinin dəyişdirilməsi xəstəlik hallarını sıfıra endirir."

Apardığımız müşahidələr onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan Ordusu təkcə hərbi gücünə görə deyil, həmçinin hərbi tibb sahəsində də inkişaf etmiş regionun lider ölkəsidir.

Leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu"

“Beynəlxalq Ordu Oyunları-2018” yarışlarında milli-mənəvi dəyərlərimiz layiqincə təmsil olundu

- Rusiya dövlətinin dəvəti ilə ölkəmiz bu beynəlxalq yarışlarda layiqincə təmsil olunur, - polkovnik Etibar Əliyev bildirdi. - Bizim milli-mənəvi dəyərlərimizi əks etdirən stend 32 dövlət arasında ən çox izlənən və iştirakçılar tərəfindən böyük maraqla qarşılanan sərgilər arasında yer tutdu.

Burada ilk olaraq dövlətimizin adı, atributlarımız - bayrağımız və gerbimiz, ölkə sərhədlərimiz, keçmişlə müasirliyi özündə birləşdirən Bakının foto-şəkilləri əks olunmuşdu. "Beynəlxalq Ordu Oyunları-2018" yarışlarının və Müdafiə Nazirliyinin məxsusi nişanları da eksponatlar sırasındaydı. İnsanın ruhunu dincəldən Xəzər dənizinin qoynunda möhtəşəm neft-qaz yatağı güclü iqtisadiyyatımız haqqında təəssürat yaradır. Gələnlər tarixi sərkərdələrimizin - Koroğlunun, Cavanşirin, Babəkin, Şah İsmayıl Xətəinin, Səməd bəy Mehmandarovun, Həzi Aslanovun, xalqımızın qürur duyulan keçmişində böyük əməyi olan şəxsiyyətlərin rəsmlərinə də maraqla baxırdı, tanımadıqlarını da tanıyırdılar. Müasir Azərbaycanın dövlətçilik memarı, ümummillilərimiz Heydər Əliyevin və onun siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəsmləri, Ulu Öndərə, Sovet İtifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanova və başqalarına həsr olunan kitablar xüsusilə diqqəti cəlb edirdi. Müdafiə Sənayesi Nazirliyində istehsal olunan milli silahlarımız da maraqlı doğurdu.

Polkovnik Etibar Əliyev onu da qeyd etdi ki, bütün stendlərdə Vətənimizin aydın səmaları təsvir olunur. "Aydın səmalar bizim güclü ordumuzun sayəsində mövcuddur. Belə oyunlar ordumuzun şəxsi heyətinin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəlməsində də xüsusi rol oy-

naşır. Qəzet vasitəsi ilə ordumuzun ölkə xaricində yüksək səviyyədə təmsil olunduğunu gören əsgər Vətən keşiyində daha ayıq-sayıq dayanır. Düşünür ki, hamı Vətənimizin parlaq gələcəyi üçün üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlməlidir".

Polkovnik-leytenant Eldar Sadıqov dedi ki, tarixi incilərimiz sırasında Qız qalasının, Şirvanşahlar sarayının xüsusi yeri var. "Stendlərimizdə klassiklərimizdən Nizami Gəncəvinin, Xəqani Şirvaninin, Nəsrəddin Tusinin, İmadəddin Nəsiminin və Məhəmməd Füzulinin portretləri ilə yanaşı, Azərbaycanın tolerant ölkə olduğunu ifadə edən nişan da yer almışdı. Torpaqları işğal altında olan ölkədə bu hal maraqla qarşılanırdı. Qobustan qayaüstü rəsmləri, Atəşgah, Əlincə, Mərdəkan, Şuşa və Əsgəran qalaları

çox qədim tariximizin nişanələridir. Neft estakadasını - Neft daşları şəhərini, tarixin irəliləyən mərhələlərini, milli xörəklərimizin - dolmanın, pi-

Dövlətlərarası münasibətlər həm də müxtəlif beynəlxalq tədbirlərlə möhkəmlənir. Belə tədbirlərdən biri də ənənəvi keçirilən "Beynəlxalq Ordu Oyunları"dır. "Beynəlxalq Ordu Oyunları-2018" yarışları çoxtərəfli hərbi əməkdaşlıq baxımından dəyərlidir. Bu yarışlar Silahlı Qüvvələr arasında qarşılıqlı etimadın, dostluq və rəqabət duyğularının daha da artırılmasını təmin edir. Bu tədbir həm də iştirakçı dövlətin ordusu haqqında təəssüratları zənginləşdirir.

"Beynəlxalq Ordu Oyunları-2018" yarışları haqqında geniş məlumat almaq məqsədilə polkovnik Etibar Əliyevlə və polkovnik-leytenant Eldar Sadıqovla görüşdük. Hər məqama aydınlıq gətirən söhbətləri bir həqiqətin təsdiqi bildim: Azərbaycan Ordusu dünyanın güclü orduları sırasındadır, Azərbaycan mətbəxi, Azərbaycan musiqisi həmişə öncüllər sırasında olub...

tinin, kababların, təndir çörəyinin və s. şəkillərini də sərgidə yerləşdirmişdik."

Stenddə, həmçinin əl işi və fabrikdə toxunan xalçalarda butalar, ornamentli görüntülər də diqqət çəkirdi. Milli musiqi alətlərimiz haqqında müfəssəl məlumat verildi. Balabanın IV əsrə, saz və kamanchanın XVI əsrə, tarın XVII əsrə, qavalın orta əsrlərə aid olduğu, zurnanın üç min illik tarixi də stenddə öz əksini tapmışdı. Üç dildə dərc olunan "Azərbaycanın musiqi alətləri" kitabı da sərgiyə gələnlərin diqqətini çəkirdi. Çövkən oyunu haqqında geniş məlumat, müxtəlif ornamentli eşyalar da sərgiləndi.

Quraşdırılmış monitora yayımlanan tanıtma çarxında ölkəmiz haqqında geniş məlumat, tarixi abidələrimiz, turizm zonalarımız, bu il 100 illiyini qeyd etdiyimiz ordumuz və yaddaşlarda məxsusi iz buraxan, qürurlandırdığımız hərbi parad, "Dəniz Kuboku-2018" beynəlxalq yarış haqqında məlumatlar bir-birini tamamlayırdı.

Milli mətbəximizin şirniyyatlarından - Gəncə və Şəki

liqlərini bildirdi: Azərbaycanın şirniyyatları əvəzedilməzdir.

Polkovnik Etibar Əliyev onu da bildirdi ki, beynəlxalq yarışların keçirildiyi günlərdə Rusiya Müdafiə naziri Sergey Şoyqu və müavinləri Beynəlxalq Ordu Oyunları çərçivəsində yaradılan "Dostluq Evi"ne baş çəkiblər. Nümayiş etdirilən sərginin Azərbaycana aid bölməsində öl-

əks olunanlarla ən incə detallına kimi maraqlanıblar, məlumatları diqqətlə dinləyiblər. Rusiya Müdafiə naziri Sergey Şoyquya milli xalq çalğı alətlərindən ibarət suvenir hədiyyə olunub.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov da sərgi ilə yaxından tanış oldu və öz razılığını bildirdi.

Polkovnik-leytenant Eldar Sadıqov qürurla qeyd etdi ki, ötən illərdən bizim stendlə yaxından tanış olan iştirakçılar "Azərbaycan həmişə olduğu kimi, bu dəfə də hamıdan yaxşıdır", "Yenə də Azərbaycan" deyirdilər.

Polkovnik Etibar Əliyev və polkovnik-leytenant Eldar Sadıqov yüksək professionalıq və təşkilatçılıq qabiliyyətlərinə görə Beynəlxalq Ordu Oyunları Assosiasiyasının Prezidenti, Rusiya Quru Qoşunları Komandanı general-polkovnik O.Salyukov tərəfindən təşəkkür məktubu ilə təltif olunublar. Bu, qürurvericidir...

Sərgidə klassik estrada janrında ifaçılar arasında Xəyyam Mustafazadə birinci yerə layiq görüldü.

Beynəlxalq yarışlar boyu müxtəlif dövlətləri təmsil edən iştirakçılar xatirə dəftərinə təəssüratlarını yazıblar. Hər qeyddə Azərbaycana ehtiram, sevgi...

**Leytenant
Günay TAĞIYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Ordenli igidlərimiz

Qəhrəmanlar ölmür

SSRİ kimi böyük imperiyanın dağılmasından, xalqımızın azadlıq uğrunda mücadiləsindən, 20 Yanvar hadisələrindən, müharibənin törətdiyi çətinliklərdən bizi 30 ilə yaxın zaman ayırır. Bu illər ərzində çox şey dəyişdi. Ölkəmiz, eləcə də onun ayrılmaz parçası olan Naxçıvan Muxtar Respublikası müstəqilliyin işığında böyük bir inkişaf yolu keçdi. İndi müstəqil, azad bir ölkənin xoşbəxt vətəndaşlarıyıq. Həyatımızın axarı, yaşam təzimiz, dünyaya baxışımız da dəyişib. Uşaqlarımız güllə sə-sindən və hər bir çətinlikdən uzaq, şən, firavan böyüyür. Gündüzlər insanlar işə tələsir, gecələr bağları, parkları istirahətə gələnlərin gülüşləri bəzəyir. Çırağ işığında səhəri açdığımız gecələri indi şəhərin dörd bir yanında gur işıqlar əvəzləyir. Bütün çətinliklər arxada qalıb. Hər şey dəyişib. Dəyişməyən gərcəkler də var: biz o gərcəkləri yaşadığımız yaddaşımıza, hafizəmizə yazdıq. 1990-cı illərdə yaşanan ağır hadisələrin və insanların vətənpərvərliyinin şahidləri olduq. O vətənpərvərlik idi ki, silahın, texnikanın çatışmadığı bir dövrdə Naxçıvanı erməni işğalından qorudu, o vətənpərvərlik hissi idi ki, insanları yumruq tək öz ətrafında birləşdirdi, o əqidə idi ki, düşmə-nə əsir düşməsin deyər, sonuncu gülləsini özünə sıxan oğullar adını tarixin qəhrəmanlıq səhifəsinə yazdırdı.

Vahid komandanlığa tabe olan ordunun yoxluğundan istifadə edən ermənilər Naxçıvana bir neçə istiqamətdən aramsız hücumlar edirdilər. Səderək, Havuş, Günnüt kəndləri 1990-cı il yanvarın 19-da səhər, təxminən, saat 11-dən etibarən daha intensiv hücumlara məruz qalmışdı. Həmin vaxt ermənilər əsas qüvvələrini Səderək istiqamətinə yönəldərək Kərki kəndini işğal etdilər. İnsanlar belə bir məqamda Vətənin dar günündə Naxçıvana gələn Ümummilli Liderin ətrafında sıx birləşərək bu qədim Azərbaycan diyarını mərdliklə qorudular. Keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərinin

də məskunlaşmış həmyerlilərimizdən də geri qayıdılar oldu. Onlardan biri də Murmanskdan Şərura üz tutan Aşef Bayram oğlu Rəhimov idi.

Aşef Bayram oğlu Rəhimov 1960-cı il yanvarın 24-də Şərur rayon Dündəngə kəndində anadan olub. 1967-ci ildə Dündəngə kənd orta məktəbinə gedib. 1977-ci ildə məktəbi bitirən Aşef Rəhimov Bakıda 2 sayılı peşə məktəbinə daxil olur. 1981-ci ildə hərbi xidmətini başa vurub doğma yurduna qayıdan Aşef Rəhimov təhsilini davam etdirmək üçün 1982-ci ildə Murmanska yollanır. 1983-86-cı illərdə Murmansk şəhərində yeməklərin hazırlanması üzrə texnoloq fə-kültəsində oxuyub təhsilini başa çatdırır və həmin şəhərdə əmək fəaliyyətinə başlayır. Vətənin dar günündə Aşef Rəhimov doğma elinə qayıdır və 1990-cı ildə Şərur rayon Polis şöbəsində işə düzəlir. Polis nəfəri kimi döyüşlərdə iştirak edən Aşef Rəhimov şücaətlər göstərir, "Əlibaba" ləqəbi ilə tanınır.

Həmin dövrdə təkə Dündəngə kəndindən 32 polis nəfəri ön cəbhədə düşmənlə üz-üzə dayanmışdı. Onlardan biri də Aşef Rəhimov idi. Səderək döyüşlərinin iştirakçısı olan Aşefin müdafiəsində iştirak etdiyi ərazilər Günnüt kəndi və onun ətrafı oldu. Günnütün alınması düşmənin üçün böyük önəm daşıyırdı. Bu istiqamətdən ermənilərin məskunlaşdıqları Çanaxçı və Cəfərli kəndləri, həmçinin Xankəndinə gedən yol əl içi kimi görünürdü. Bu ərazilər 1992-ci ilə qədər ordumuzun nəzarəti altında olub. Öz müdafiə mövqələrini möhkəmlətmək baxımından Günnüt ermənilər üçün mühüm strateji əhəmiyyətə malik idi.

Həmin dövrdə Günnütün "Əlibaba" ləqəbi ilə tanınan Aşef Rəhimov kimi müdafiəçi-

ləri vardı. Qarşı tərəfdən fərqli olaraq müasir texnikaları, silahları olmasa da, güclü iradələri, Vətən eşqi, sarsılmayan əzmləri vardı.

Xarici görünüşünə və rus dilində mükəmməl danışdığına görə azərbaycanlı olduğunu təyin edə bilməyən ermənilərə Aşef dəfələrlə psixoloji zərbə vurmuşdu. Kəşfiyyət xarakterli məlumatları toplayaraq geri qayıdan Aşef arxasınca bir iz buraxardı. Ermənilərə "Alibaba bıl zdes, ("Əlibaba" burada olub)" mesajını ötürən Aşef, sözün əsl mənasında, düşməne od qoyurdu. Mərmimi partlayış sözlərin yazıldığı kağız parçasını tapanda isə artıq Aşef ərazidən çox uzaqlarda idi. O dövrdə belə bir ideyayla döyüşürdülər: Aşef Rəhimov düşmənin layiqli cavabını verən igidlərdən idi.

Sonuncu güllə

1992-ci ildə Səderəkdə qızğın döyüşlər gedərkən düşmənin müdafiə qüvvələrini parçalamaq məqsədilə Günnüt kəndini də atəşə tuturdu. Günnütü asanlıqla ala bilməyəcəyini görən düşmənin qüvvəsini bura yönəldirdi. İlk vaxtlarda böyük itki verən ermənilər Günnüt kəndini vertolyotla hava hücumuna məruz qoyub yerlə-yeksan

edirlər. Qeyri-bərabər döyüşdə Mərdan Abbasov adlı döyüşçü ağır yaralanır, polis işçilərini atəş xəttindən çıxaran digər döyüşçü isə mühasirəyə alınır. Bu "Əlibaba" ləqəbi ilə düşmənin canına vələlə salan Aşef Rəhimov idi. Düşmənin üçün "Əlibaba" uğurlu hədəf idi. Məqsəd onu diri tutmaq, qalib ədəsiylə güc nümayiş etdirmək və "Əlibaba"dan qisas almaq idi. Lakin "Əlibaba" erməni quldurlarına yenilmədi. Düşmənin məqsədinin qurbanı olmadı. "Əlibaba" elini, obasını sevən bir qəhrəman idi. O Vətən naminə etdiyi fədaqarlığına görə ad qazanmışdı. Ölüm qorxusunu güc gələcəkdi? Heç bir qüvvə onun qürurunu, Vətənlə qoşa döyünən ürəyini, sarsılmaz ruhunu əsir edə bilməzdi. Son ana qəder erməni quldurları ilə təkbaşına döyüşən "Əlibaba" 17 nəfər silahdaşını xilas etdi, düşmənin tərəfini itkiyə məruz qoydu. Ayağından güllə yarası alan Aşef artıq çıxış yolu olmadığını anlayır. Dörd bir tərəfdən mühasirədə qalan qəhrəman sonuncu gülləni özünə sıxır. Bundan qəzəblənən ermənilər Aşefin ölümünü belə rahat buraxmırlar. Ermənilərin dəfələrlə dərsini verən Aşef onlar üçün ölüm kabusu idi. Erməni vəhşiləri öldüyünə əmin olmaq üçün meyiti tanınmaz hala salırlar, bununla da ürəkləri soyumur. Özləri ilə meyiti də götürüb gedirlər.

Günnütün ilk şəhidi

"Əlibaba" elə bir ad-san qazanmışdı ki, onun ölümünə inanmaq çətin idi. Şücaəti ilə qəlblərdə ölümsüzlük heykəli ucaltmışdı. Ölümündən sonra Aşefin axtarışı bir neçə gün davam edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin səyi ilə Aşef Rəhimovun meyiti geri qaytarılır. Aşef Günnütün ilk şəhidi və müdafiəçisi kimi adını tarixə qızıl hərflərlə yazdırır. Həmin ildə

Aşefin şücaəti ilə bağlı silsilə yazılar qəzet səhifələrində yer alır, qəhrəmanlığı örnek göstərilir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 30 iyun 2002-ci il tarixli sərəncamı ilə Aşef Bayram oğlu Rəhimov ölümündən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif olunur. Məzunu olduğu Dündəngə kənd orta məktəbinə adı verilir və məktəbin həyatında büstü ucaldılır. Oğlu Əfqan Rəhimov bu gün atasının yolunu davam etdirərək Kəngərli rayon Polis şöbəsində öz xidməti vəzifəsini ləyaqətlə yerinə yetirir.

"Rahat uyu şəhidim, Günnütdən düşmənin ayağı kəsilib"

Düz 26 il sonra 2018-ci ilin mayında Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun keçirdiyi uğurlu hərbi əməliyyat nəticəsində Şərur rayonunun Günnüt kəndi və ətrafındakı 11 min hektar ərazi düşməndən azad edilir. 26 kilometr məsafəni əhatə edən əməliyyat nəticəsində 7 kilometrə qədər dərinlikdə əlverişli yüksəkliklər ələ keçirilir. Həm də itkisiz. Günnüt əməliyyatı son illərdə həyata keçirilən ən uğurlu hərbi əməliyyat kimi tarixdə öz yerini aldı.

Qısa müddətdə dağlıq şəraitdə xidmətin təşkili üçün lazımı şərait yaradıldı. Mühəndis-istehkam tədbirləri görüldü, postlar arasında dayanıqlı rabitə əlaqəsi yaradıldı, yeni səngərlər qazıldı. On xətdəki mövqelərlə yanaşı, dayaq məntəqələrində də etibarlı müdafiə sistemi qurulub. Eyni zamanda ərazidə yeni yollar çəkilib, postlar arasında rahat əlaqə təmin edilib.

Aşefin uğrunda canını fəda etdiyi, bu gün işğaldan azad olunan Günnütdə indi üçrəngli bayrağımız dalğalanır. Rahat uyu, şəhidim, Günnütdən düşmənin ayağı kəsilib. Müzəffər ordumuz o murdar ayaqları Laçınımızdan, Şuşamızdan, Xankəndimizdən, Kəlbəcərimizdən... də kəsəcək.

Ruhiyə RƏSULOVA,
Naxçıvan televiziyasının
baş redaktoru

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun şəxsi heyəti növbəti məşğələ və təlimlərə cəlb olunub

Naxçıvan Muxtar Respublikasında yerləşən birləşmə, hissə və bölmələrdə döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq, praktiki məşğələlər və növbəti komanda-qərargah təlimi keçirilir.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Mətbuat Xidmətindən AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosuna bildirilib ki, üç pilləli və iki mərhələli olmaqla keçirilən növbəti komanda-qərargah təlimində praktiki fəaliyyətlərə cəlb edilmiş bölmələr "Həyəcan" signalı ilə qaldırılaraq cəmləşmə rayonlarına çıxarılıb.

Komanda-qərargah təliminin birinci mərhələsində ərazidə müdafiə və hücum əməliyyatlarının qərargahlar tərəfindən planlaşdırılması, ikinci mərhələsində isə qəbul edilmiş qərarların Simulyasiya mərkəzində kompüterlər üzərində icrası həyata keçiriləcək.

Aviasiya bölmələrində keçirilən təlim-məşq uçuşları zamanı Su-25 hücum təyyarələri və Mi-35 döyüş helikopterləri ilə yer hədəflərinə müxtəlif döyüş manevrlərindən hücum məşq etdirilib.

Tank bölmələri ilə kompleks məşğələlərdə tankçılarımızın

sürücülük və atəş bacarıqları yoxlanılaraq qiymətləndirilib. Tankçıların Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzindəki trenajorlarda virtual olaraq mənimsədikləri vərdişlər, səhra şəraitində təşkil olunan praktiki məşğələlərdə daha da təkmilləşdirilib.

Hərbi təhsil

Azərbaycanda milli hərbi təhsilin yüz illik tarixi

Bakı Piyada Məktəbi 1917-ci ilin noyabrında "Qırmızı Komandirlər Kursu"nun əsasında yaradılmışdı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə, iki ilə yaxın fəaliyyət göstərən ilk hərbi məktəbimiz 4 buraxılış keçirə bilmişdi.

Aprəl işğalından sonra Müdafiə naziri Səməd bəy Mehmandarovun verdiyi 238 sayılı 28 aprel 1920-ci il tarixli əmri ilə Cümhuriyyət Ordusu yeni yaranmış Azərbaycan Sovet Hökumətinə tabe edilir. Yeni qurulmuş hökumət ordunun adını dəyişib Azərbaycan Fəhlə-Kəndli Qırmızı Ordusu adlandırır. Müvafiq olaraq hərbi məktəbin də adı Yığma Qırmızı Komandir Heyəti Məktəbi olur və hərbi məktəb Bakı şəhəri Budyonovskaya 15 ünvanında fəaliyyətinə davam edir. 7 iyun 1920-ci il tarixli 161 sayılı əmrə Heydər Vəzirov məktəb rəisi təyin olunur.

1921-ci ilin mayında piyada, süvari, istehkamçı və pulemyot bölmələrindən ibarət Fəhlə-Kəndli Komandir Kursları yaradıldı. Sonra bu kurslar Azərbaycan Sovet Birləşdirilmiş Qırmızı Komandirlər Məktəbi adlandırıldı.

15 dekabr 1921-ci ildə ikinci pilləli Birinci Azərbaycan Hərbi Məktəbinin rəsmi açılışı oldu və məktəbə 137 nəfər qəbul edildi. Kursantların xahişləri nəzərə alınaraq məktəbə Əliheydər Qarayevin adı verildi. 1 aprel 1922-ci ildən məktəbin adı dəyişdirilərək 1-ci Qırmızı Kadet Korpusu, 14 sentyabr 1922-ci ildən 1-ci Azərbaycan Proletar Hərbi Məktəbi, 31 avqust 1923-cü ildən Fəhlə Kəndli Qırmızı Ordusunun (FKQO) Zaqaqaziya Proletar Hərbi Hazırlıq Məktəbi, 1 oktyabr 1924-cü ildən isə FKQO-nun Zaqaqaziya Hərbi Hazırlıq Məktəbi adlandırıldı. Bu təhsil ocağı Cənubi Qafqaz millətlərinin gənclərini hərbi məktəblərə hazırlamağa başladı.

8 fevral 1926-cı ildə Zaqaqaziya Hərbi Hazırlıq Məktəbinə Serqo Orconikidze adı verildi. Məktəbin birinci buraxılışı 6 avqust 1926-cı ildə olur. Zaqaqaziya Hərbi Hazırlıq Məktəbinin 31 oktyabr 1930-cu ilədək buraxılmış məzunlarının çoxu Sovet Ordusunun generalı və zabitləri kimi şəərəfli döyüş yolu keçirlər.

1 noyabr 1930-cu ildə məktəb yenidən təşkilatlandıraraq 3 illik təhsil müddətli orta təhsil müəssisəsi səviyyəsində formalaşdı və FKQO-nun komandir heyətinin S.Orconikidze adına Bakı Piyada Məktəbinə çevrildi.

Məktəb mayın 31-dən başlayaraq yay təlim dövründə düşərgəyə çıxmağa başladı. Kursantlar düşərgədə öz əlləri ilə tədris sinifləri, yeməxana, klub, idman şəhərciyi və meydançalar, eyni zamanda zamanın tələblərinə görə (həmin illər üçün) ən müasir atış şəhərciyi yaratdılar.

1932-ci ilin yazında gənc komandirlərin növbədənkenar ikinci buraxılışı oldu, ordunun

hərbi hissələrindən isə kiçik komandir heyəti tərkibindən yeni çağırış keçirildi, qısa müddətli tədris kursları təşkil edildi.

1932-ci ildə Bakı Piyada Məktəbi Azərbaycan SSRİ Mərkəzi İcra Komitəsi tərəfindən "Qırmızı Bayraq" ordeni ilə təltif olunur. 1933-cü ilin yeni tədris dövründə isə məktəb xüsusi tikilmiş hərbi şəhərciyə köçürülür.

1934-1935-ci ilin yay tədris mövsümündə birləşmiş kursant bölüyünün şəxsi heyəti dəniz səviyyəsindən 4250 metr hündürlükdə olan Şahdağ yüksəkliyini fəth edir.

8 aprel 1937-ci ildə FKQO-nun komandir heyətinin S.Orconikidze adına Bakı Piyada Məktəbi SSRİ Müdafiə Xalq Komissarının əmri ilə yenidən təşkilatlandıraraq S.Orconikidze adına Bakı Piyada Məktəbi adlandırıldı. Birinci çağırışla məktəbə 440 kursant qəbul edildi.

Bakı Piyada Məktəbi 1939-cu ilin əvvəlində yeni quruluşa, yeni ştata keçdi.

Bir kursant taboru əvəzinə, ikisi formalaşdırıldı, bundan başqa ehtiyatda olan komanda (komandir) heyətinin hazırlığı kursları yaradıldı.

1939-cu ildə ümumi hərbi mükəlləfiyyət haqqında yeni qanunun qəbul edilməsi qarışıq ərazi (milli) kadrlar hazırlığı prinsipinə son qoydu və yalnız ordunun təşkilatlanmasına əsasən kadrlarla komplektləşmə sistemine keçirildi.

1939-1940-cı ildə hərbi məktəb ştatını iki dəfə artırdı: 1939-cu ildə 3-cü tabor, 1940-cı ildə isə 4-cü tabor formalaşdırıldı. Gənc komandirlərin sürətli buraxılışına başlandı. 4 ay ərzində sürətli buraxılışla (təlim proqramı ilə) 500 leytenant-taqım komandiri buraxıldı və ordunun komplektləşməsinə göndərildi.

23 iyun 1941-ci ildə SSRİ Müdafiə Xalq Komissarının əmri ilə məktəb sürətləndirilmiş 6 aylıq tədris proqramına keçdi. Kursantlar üçün 12 saatlıq iş rejimi müəyyənləşdirildi: 8

saat tədris məşğələləri, 4 saat müstəqil hazırlıq üçün.

Böyük Vətən müharibəsinin başlanması ilə əlaqədar olaraq SSRİ Müdafiə Xalq Komissarının əmri ilə 7 iyul 1941-ci ildə məktəbin bazasında 2-ci və 3-cü Bakı Hərbi Piyada məktəbləri yaradıldı.

1942-ci ilin iyulunda məktəbdə leytenant və kiçik leytenantların yeni buraxılışı oldu. Onların yardımçı çoxu Cənub cəbhəsinə, qalanları isə Cənubi Qafqaz cəbhəsinin Şimal ordu qrupuna göndərildi.

1942-ci ilin avqustunda S.Orconikidze adına Bakı Piyada Məktəbinin sonuncu taqım komandirlərinin buraxılışı oldu. 10 avqust 1942-ci ildə piyada və pulemyot-minaatan hərbi məktəblərin yoxlama nəticələrinə görə S.Orconikidze adına 1-ci Bakı Piyada Məktəbinin komandir heyətinə SSRİ Müdafiə Xalq Komissarının müavini tərəfindən təşəkkür elan edildi.

16 sentyabr 1942-ci ildə S.Orconikidze adına 1-ci Bakı Piyada Məktəbi Cənubi Qafqaz cəbhəsinə göndərilərək 164-cü, 165-ci əlahiddə atıcı briqadaların tərkibinə daxil edildi.

25 oktyabr 1942-ci ildə şəxsi heyəti bütünlüklə cəbhəyə göndərilmiş hərbi məktəbin bazasına Duşeti şəhərində (indiki Çeçenistan) yerləşmiş 2-ci çağırış Qroznı Piyada Hərbi Məktəbi köçdü.

13 mart 1945-ci ildə Bakıda fəaliyyət göstərən 2-ci çağırış Qroznı Piyada Hərbi Məktəbinin adı yenidən dəyişdirilərək Bakı Piyada Məktəbi adlandırıldı.

Zabit hazırlığının say tərkibi dəyişdirildi. 1945-ci ilin aprelində Bakı Piyada Məktəbinde yeni ştat strukturu quruldu. Şəxsi heyətin sayı beş dəfə azaldıldı.

Zabit kadrların hertərəfli hazırlanması üçün 1946-cı ilin iyulundan üç illik proqramla hazırlıq başlandı. 1947-ci ilin oktyabrında isə Bakı Piyada

Məktəbi özünün müharibədən sonra ilk üç illik proqramla hazırlanmış kursantlarının buraxılışını keçirdi.

1958-ci ilin ortalarında SSRİ Nazirlər Sovetinin qərarına əsasən, hərbi məktəblər orta təhsil sistemindən ali təhsil sistemine keçdi. 1 sentyabr 1958-ci ildə məktəb yeni tədris sistemə böyük təntənə ilə başladı.

Bu təhsil ocağı 1966-cı ildən Azərbaycan Ali Soveti adına Bakı Ali Ümumqoşun Komanda Məktəbi adlandırıldı.

1973-cü il 7 aprelde Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev məktəbi ziyarət etmişdir. Həmin dövrdə Heydər Əliyev müstəqil olaraq məktəbin fəaliyyəti ilə maraqlanırdı və buraxılış günlərində məzunlarla bir yerdə olurdu. O zaman orduda azərbaycanlı zabit kadrlarının sayının artmasında Heydər Əliyevin böyük rolu olmuşdur.

1991-ci ildə SSRİ dağıldıqdan və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi bərpə edildikdən sonra Azərbaycan Ali Soveti adına Bakı Ali Ümumqoşun Komanda Məktəbi yenidən formalaşdı. Nəticədə 1988, 1989, 1990-cı illərdə təhsil alan SSRİ ölkələrinin vətəndaşları olan kursantlar təhsillərini davam etdirmək üçün öz vətənlərinə və Rusiya Federasiyasının hərbi məktəblərinə köçürüldülər.

1992-ci ilin aprelindən məktəb Azərbaycan Respublikasının hüquqi tabeliyinə keçirildi. Məktəbin adından Azərbaycan Ali Soveti sözləri çıxarıldı. Motoatıcı qoşunlar üçün zabitlərdən başqa, məktəb 13 hərbi peşə üzrə zabitlər hazırlamağa başladı.

Bakı Ali Ümumqoşun Komanda Məktəbinin kursantları erməni təcavüzkarlarının törətdiyi Qarabağ müharibəsində, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin qorunmasında fəal iştirak etdilər.

1992-ci ilin dekabrında ümumqoşun fakültəsinin birinci kursantları erməni təcavüzkarlarının törətdiyi Qarabağ müharibəsində, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin qorunmasında fəal iştirak etdilər.

1992-ci ilin dekabrında ümumqoşun fakültəsinin birinci kursantları erməni təcavüzkarlarının törətdiyi Qarabağ müharibəsində, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin qorunmasında fəal iştirak etdilər.

Məktəbin zabit və kursantları 1994-cü ilin qış və yaz döyüş kompaniyalarında Murovdag istiqamətində erməni təcavüzünə sinə gərmiş, verilən döyüş tapşırıqlarını layiqincə yerinə yetirmişlər.

Məktəbi bitirən yüzlərlə gənc zabit öz Hərbi andına sadıq qalaraq müstəqilliyimiz və dövlətimizin ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə rəşadət və igidlilik göstərmişdir. Onlarla məzun Vətən naminə öz canlarını fəda etmiş və şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır. Döyüşlərdə göstərdiyi igidliklərə görə məktəbimizdən məzunlarından bir qismi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı və başqa fəxri adlara layiq görülmüşdür.

1997-ci ildə hərbi məktəb "Qırmızı Şərq" şəhərciyindən Zığdakı Dənizçilik Məktəbinin bazasına köçürüldü. Həmin bazada dənizçilik, təyyarəçilik və quru qoşunları hərbi məktəbləri birlikdə fəaliyyət göstərməyə başladı. Təlim prosesi müasir NATO standartlarına uyğunlaşdırıldı.

20 avqust 2001-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə Bakı Ali Birləşmiş Ümumqoşun Komandirlər Məktəbinin adı dəyişdirilərək Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi oldu.

10 mart 2004-cü ildən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını daşıyır.

2014-cü ildə məktəbin strukturu dəyişdirildi və tədris proqramı yeniləndi. Hazırda Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi Quru Qoşunları, Dəniz Qüvvələri və Hərbi Hava Qüvvələri ixtisasları üzrə üç fakültədən ibarət olub, bakalavr ali təhsil pilləli leytenantlar hazırlayır.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi Azərbaycanda yaranmış, xüsusən də, Bakıda yerləşmiş və fəaliyyət göstərmiş bütün hərbi kursların, məktəblərin və ali təhsil müəssisələrinin hərbi ənənələrinin varisidir və davamçısıdır. 100 illik inkişaf və döyüş yolu olan tarixə malikdir.

Polkovnik
Mirqiyas RÜSTƏMOV,
Heydər Əliyev adına
Azərbaycan Ali Hərbi
Məktəbin Humanitar və
Sosial fənlər kafedrasının
rəis müavini - Hərbi fənlər
silsiləsinin rəisi

Fiziki hazırlıq

Sağlamlıq döyüş ruhu deməkdir

Fiziki hazırlıqla məşğul olmaq günün nizam qaydasının mühüm tərkib hissələrindəndir. Döyüş hazırlığının tərkib hissəsi kimi, idman şəxsi həyatın sağlamlığının möhkəmləndirilməsinə və fiziki göstəricilərinin inkişafına güclü təsir göstərir.

"N" hərbi hissəsində də şəxsi həyatın idman sağlamlığının möhkəmləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Hərbi hissənin idman şəhərciyində fiziki hazırlıq məşğələlərinin səmərəli təşkili üçün hərtərəfli şərait var.

Leytenant Elsevər Əliyev çalışmanın icrasını mərhələlərlə nümunəvi şəkildə əsgərlərə nümayiş etdirirdi. Əsgərlər çalışmanı istəklə yerinə yetirməyə səy göstərirdilər. Hiss olunurdu ki, əsgərlərin fiziki

hazırlığa marağı yüksəkdir. Zabıt bildirdi ki, idman sağlam bədəndə sağlam ruhun qorunub saxlanması xidmət edir. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini 2016-cı ildə bitirən zabıt qeyd etdi ki, təhsil aldığı dövrdə idmanla məşğələlərinin səmərəli keçirilməsi üçün bütün imkan və vasitələrdən istifadə edirik. Bölmənin şəxsi heyəti təyin olunmuş vaxtlarda idmanla məşğul olur. Məşğə-

naşı, fiziki cəhətdən hazırlıqlı olması da vacibdir. Çünki döyüşlərdə düşməne qalib gəlmək üçün dözümlü olmalı, cəld və çevik hərəkət etməlisən. Əsgərlərin fiziki hazırlığının artırılmasını diqqətdə saxlayırıq. İdman məşğələlərinin səmərəli keçirilməsi üçün bütün imkan və vasitələrdən istifadə edirik. Bölmənin şəxsi heyəti təyin olunmuş vaxtlarda idmanla məşğul olur. Məşğə-

lərdə fiziki güc tələb edən çalışmalara daha çox üstünlük veririk. Əsasən dözümlülük, güc, cəldlik və çeviklik çalışmaları yerinə yetirilir. Hərbi hissəmizdə vaxtaşırı müxtəlif idman yarışları keçirilir. Qalib gələnlər komandanlıq tərəfindən mükafatlandırılır."

Elsevər Əliyevlə söhbətləşdikdən sonra əsgərlərə nəzər yetirdik. Quba rayonundan hərbi xidmətə çağırılan Mircəlal Ağalovun uşaqlıqdan idmana xüsusi sevgisi olub. Gənc karate ilə məşğul olub. O, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək üçün döyüşlərə atılmağa hər zaman hazır olduğunu qeyd etdi. "İdman sağlamlığımız üçün vacibdir. Hərbi xidmət keçən hər kəs bilir ki, idman onun həyatında vacib amillərdir. Fiziki cəhətdən hazırlıqlı olmayan əsgər döyüşdə uğur qazana bilməz."

Əsgərlər Sahil Abdullayev, İslam Hacıyev, Elgün Həsənov, Tofiq Bayramov və başqaları da eyni fikirləri bildirdilər. Ordumuz Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında işğaldan azad etməyə hazır olduğumuzu dedilər.

Leytenant
Samir HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyədə axtarışda olan daha bir təhlükəli terrorçu məhv edilib

Türkiyə təhlükəsizlik qüvvələri ölkənin Ağrı vilayətinin Doğubayazıt bölgəsində daha bir uğurlu antiterror əməliyyatı keçirib. Hərbi Hava Qüvvələrinin qırıcılarının dəqiq atəşi ilə iki təhlükəli terrorçu zərərsizləşdirilib. Onlardan biri "Tolhildan" ləqəbli Fecri Demirdir.

Bir sıra ağır cinayətlərdə, o cümlədən terror aktlarının təşkilində və icrasında ittiham olunan Fecri Demir Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən təhlükəli terrorçu kimi axtarışda olub.

İran ordusuna yeni qırıcı təyyarə təqdim olunub

İranda Hərbi Hava Qüvvələrinin istifadəsinə tam yerli istehsal olan "Kövsər" qırıcı təyyarəsi verilib.

İran Hərbi Sənaye Təşkilatının icraçı direktoru general Əbülkərim Bəni Torfinin verdiyi məlumata görə, "Kövsər" hərbi qırıcı təyyarəsi tam milli istehsalıdır və onun heç bir cihazı xaricdən alınmayıb. Bu təyyarə yüksək manevr imkanına malikdir və raketlə yanaşı, ağır bombalar da daşıya bilər. Təyyarənin mühərriki də yerli firmalar tərəfindən istehsal edilərək Hərbi Sənaye Təşkilatına verilib.

Təyyarənin təqdimat mərasimində iştirak edən Prezident Həsən Ruhani İranın hərbi sənayesinin gücləndiyini qeyd edərək diqqətə çatdırıb ki, İran bölgədə və dünyada sülhün bərqərar olmasına çalışır və yeni təyyarənin istifadəyə verilməsi müdafiə xarakteri daşıyır.

Misirdə 5 terrorçu məhv edilib

Misirin Daxili İşlər Nazirliyi Asyut-Sohağ trasının dağlıq hissəsində terrorçular ilə polis arasında baş verən atışma nəticəsində 5 terrorçunun məhv edildiyi barədə məlumat yayıb.

Bəyanatda hüquq-mühafizə orqanlarına ekstremistlərin yeri barədə məlumatın daxil olduğu bildirilir. Həmin yerə gedən qanun keşikçilərinə silahlılar tərəfindən atəş açılıb. Polisin cavab atəşi nəticəsində 5 terrorçu məhv edilib. Onların üzərində avtomat silahlar və döyüş ləvazimatları aşkar edilib.

Finlandiya NATO ilə əməkdaşlığı genişləndirmək arzusundadır

Finlandiyanın xarici işlər naziri Timo Soyni ölkəsinin NATO ilə əməkdaşlığının vacibliyini vurğulayıb.

Timo Soyninin sözlərinə görə, NATO Avropanın təhlükəsizliyi üçün əhəmiyyətli rol oynayır və məhz bu baxımdan Finlandiya sözügedən qurumla əməkdaşlıqda maraqlıdır.

Xarici İşlər naziri deyib ki, Finlandiya NATO-ya üzv olmadan da onunla əməkdaşlıq edə bilər.

Yaponiya raketlərə qarşı müdafiəsini "Aegis Ashore" yerüstü sistemi ilə gücləndirəcək

Yaponiya ballistik raketlərə qarşı özünün çoxsəviyyəli müdafiəsini yerüstü "Aegis Ashore" sistemi ilə gücləndirəcək.

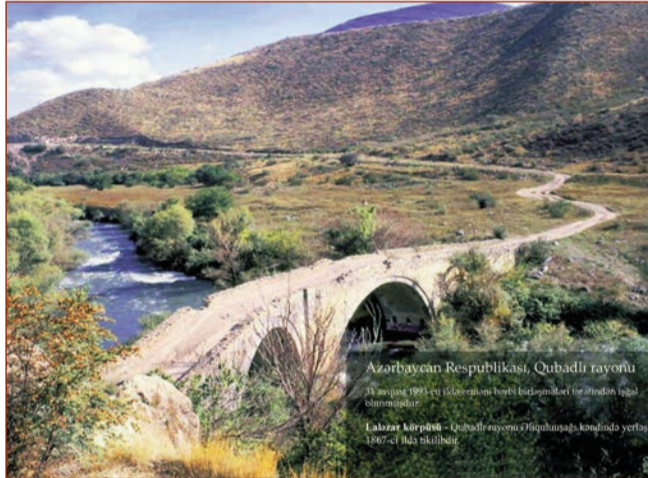
Bu barədə avqustun 28-də Tokioda nəşr olunan və 2018-ci ildə ölkənin müdafiə strategiyasını əks etdirən "Ağ kitab"da deyilir.

"Yeni sistem raketlərin yalnız "Aegis"lərlə təchiz olunan esmineslər vasitəsilə deyil, eyni zamanda, "Aegis Ashore" vasitəsilə də qarşısını almağa imkan yaradacaq", - deyərək kitabda vurğulanır. "Ağ kitab"da xatırlanır ki, Yaponiyanın raketə qarşı müdafiə (RQM) sistemləri müdafiənin çoxsəviyyəli təşkilini nəzərdə tutur. Bu zaman yuxarı səviyyədə ballistik raketlər hərbi gəmilərdəki "Aegis" sistemi vasitəsilə, aşağı səviyyədə isə "Patriot" PAC-3 raketləri ilə məhv edilir.

AZƏRTAC-ın
materialları əsasında

Anım günü inam üçündür

İşğal hər bir azərbaycanlının ağrı-acısıdır, könül qubarıdır. Onu heç kim unutmur, unutmayacaq. Qubadlının işğalı da unudulmacaq. Azərbaycan əsgəri onu işğaldan azad edən gün unudacaq.

ğalla bağlı oxuduqlarım, eşitdiklərim qəlbimi göynədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dediyi bir kəlamı işğalçı dövlət unutmamalıdır: "Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı Azərbaycanda ikinci erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcək".

Hüsniyyə İDRİSOVA,
BSU-nun II kurs tələbəsi

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

28 avqust 2018-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 94 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu

ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Nəmirli, Şuraabad, Tağıbəyli, Şıxlar, Baş Qərvənd, Cəvahirli, Qaraqaşlı, Kəngərli, Sarıcalı, Novruzlu, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonu-

nun Kuropatqino, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qobu Dilağarda, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər, Horadiz, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar və Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam, Xocavənd və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, avqustun 28-də Göygöl rayonu istiqamətində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, monitoring Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anji Kaspşik, onun səhra köməkçiləri Mixail Orlar və Saymon Tiller keçiriblər.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində isə monitoring şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika və Martin Şuster aparılıblar.

Ordu və cəmiyyət

“Sən qalib gələcəksən!”

Məktub ünsiyyətdir, yazanın istəyinin, niyyətinin daşıyıcısıdır. Mühəribə torpaqlarımız işğaldan azad edildə başa çatacaq. Hamı o günün tezlaşmasını istəyir - oğlu, qardaşı hərbi xidmətdə olanlar da, şəhid atası da anası da, yeniyetmə də, ağıl kəsən uşaq da. Hamı inanır ki, Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə qadirdir. Xalq orduya inanır, orduya güvənir. Bu inam, bu güvənc aprel ovqatlıdır.

Orduya məktəblilər, uşaqlar da inanır, güvənir. Onların ön xətdə xidmət edən əsgərlərə yazdığı məktublar ünvanına müxtəlif üsullarla, əsasən Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin xətti ilə çatdırılır. Belə məktublar Azərbaycan əsgərinin mənəvi-psixoloji hazırlığında əhəmiyyətlidir. Məktəbli istəyinin nə olduğunu səngərdə oxuyan əsgərin döyüş əzmi, qələbə ruhu daha da yüksəlir...
Ön xətdə xidmət edən əsgərlərdən birinə çatdırılması üçün redaksiyamıza göndərilən məktəbli məktubunu oxuyunca qürurlandıq. Belə düşünən, belə məktub yazan məktəblinin timsalında ictimaiyyətin orduya ehtiramına, inamına qürurlandıq. Məktubu səngərdə komandirin məsləhət gördüyü əsgərə çatdırdıq. Əsgərin bu məktuba münasibətinə qürurlandıq. Səngərdə məktublarda, səngərdən bu məktublara yazılan cavablar da orduda ictimaiyyət münasibətinin səviyyəsinin təsdiqidir...

"Azərbaycan Ordusu"

Səngərə
məktub

Salam, əsgər qardaşım!
Səni tanıyıram, sən də mənə tanıyırsan. Tanımağa-tanımağa səni özümə qardaş bilirəm. Siz torpaqlarımızı qoruyursunuz, bizi qoruyursunuz. Ona görə hər birimizin əzizisiniz.

Atam sizdən, sizin xidmətinizdən danışdıqca tez böyümək istəyirəm. Bəlkə də sənin mənə yaşda qardaşın var. Sənin qardaşınla əsgər yoldaşı olacağıq. Onda qardaşın səndən, sizdən, qalib əsgərlərdən ürəklə danışacağıq...

2016-cı ilin aprel döyüşlərində siz məktəbdə oxuyurdunuz. Həmin döyüşlərdə iştirak edə bilməmişdiniz. İndi əsgərsiniz. Ali Baş Komandanın əmr verəndə döyüşəcəksiniz. Hamı kimi

mən də inanıram ki, qələbə qazanacaqsınız. Onda yanınıza gələcəm. Sizi tanıyacam, hər birinizin boynuna sarılacam.

Əsgər qardaşım, mənim məktubumu döyüşdən qaçaq qardaş istəyi kimi oxu. Sən qalib gələcəksən!.. Sağ olun!

Qalib ƏLİYEV,
İncəsənət
Gimnaziyasının
V sinif şagirdiSəngərdən
məktub

Salam, məktəbli qardaşım Qalib!

Məktubun məni həm sevindirdi, həm də duyğulandırdı. Sən də hamı kimi bizə inanırsan. İnanırsan ki, torpaqlarımız işğaldan azad ediləcək. Biz azad edəcəyik. Bizdən sonra xidmətə çağırılanlar dövlət sərhədlərimizdə xidmət edəcəklər. Sən də bunu arzulayırsan.

Biz Nizamnamələrin tələblərinə uyğun xidmət edir, komandirlərimizin, zabitlərimizin hər bir əmrini sözsüz və məsuliyyətlə yerinə yetiririk. Bu, bizim vəzifə borcumuzdur. Döyüş növbətçili-

yində daha diqqətli oluruq. Bilirik ki, bizim döyüş növbətçiliyimiz torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində olduqca gərəklidir. Düşmənin təxribatlarının qarşısını almaq gələcək döyüşlərdə qələbə ruhu deməkdir.

2016-cı ilin aprel döyüşlərində biz də məktəbli idik. Onda mən də, sinif yoldaşlarım da döyüşlərə getmək istədik. Məktəbli olduğumuz görə icazə verilmədi. İndi hərbi xidmətdəyik. Aprel döyüşləri haqqında komandirlərimizin, zabitlərimizin təəssürlərini, məlumatları hər birimizin döyüş əzmini, qələbə ruhunu yüksəldib. Bu-

rada zabitlərdən, təcrübəli əsgərlərdən çox şey öyrənmişik, öyrənirik. Ali Baş Komandanın əmrinə hazırıq. Hər birimiz torpaqlarımızı işğaldan azad edəcək əsgərlərin sırasında olmaq istəyirik. Yazırsan ki, qələbə gününü yanımıza gələcəksən. Hansı əsgərlə görüşsən, elə bilərsən ki, o mənəm.

Sağ ol, Qalib. Sağ ol ki, ürəyini bizim yanımızdadı, sağ ol ki, bizə güvənirsən.

Hələlik. Qələbə gününün tentənəsində görüşənədək.

Əsgər
Kənan ƏKBƏRLİ,
"N" hərbi hissəsi

Vətəndaş olaraq cəmiyyətdə baş verən hər bir hadisə bizi maraqlandırır. Dövlətə, dövlətçiliyə bağlı olanlardan həmişə qürur duyuruq.

Mühəribə şəraitində yaşayırıq və bu mühəribə hər bir vətəndaşın taleyindən keçir. Hər bir vətəndaş vaxtilə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsini işğal olunmuş rayonlarda yaşamışlar qədər arzulayır, həmin günün həsrətindədir.

Son illər həyata keçirilən irimiqyaslı islahatlar ordumuzun döyüş qabiliyyətini, şəxsi heyətin döyüş əzmini, qələbə ruhunu yüksəldib.

"Açıq qapı" günü son illər ordu-ictimaiyyət münasibətlərini daha da şəffaflaşdırır.

Müdafiə nazirinin əmrilə keçirilən bu tədbir ictimaiyyətə kifayət qədər geniş informasiya verir və bu informasiyalar ictimaiyyətin ordu haqqında bilgilərini də-

rinləşdirir.

Yaxın qohumlarımdan biri hərbi xidmətdədir. "Açıq qapı" günü mən də getmişdim. Gördüklərim, müşahidə etdiklərim ordumuz haqqında bildiklərimi xeyli zənginləşdirdi: səliqəli əsgər

yataqxanaları, hər cür avadanlıqlarla təchiz olunmuş idman meydançası, geniş, işıqlı yeməkhana... əsgərlərinin, atalarının baxışlarında gördüyüm şükranlıq mənim təəssürlərimi daha da dönməzləşdirdi.

Şəbnəm BEHBUDZADƏ,
Bakı şəhəri

İdman

Avropa çempionatında uğurla çıxış edən paralimpiyaçı atletlərimiz vətənə qayıdılar

Komandamız Berлиндəki yarışa dörd atletlə qatılıb.

Millimizin üzvlərindən Oloxan Musayev və Samir Nəbiyev qitə çempionatında yığmamızı aktivinə iki gümüş medal yazdırıblar.

Sualtı ovçuluq üzrə açıq Azərbaycan çempionatı keçiriləcək

Sentyabrın 1-2-də paytaxtın Qaradağ rayonunun Ələt qəsəbəsində sualtı ovçuluq üzrə açıq Azərbaycan çempionatı keçiriləcək.

Azərbaycan Hava və Ekstremal İdman Növlləri Federasiyasının (FAIREX) və Bakı Sualtı Ovçular Klubunun dəstəyi ilə təşkil olunacaq çempionatda otuzadək idmançı mübarizə aparacaq.

İkigünlük yarışlar çərçivəsində, həmçinin Azərbaycanda dayınıq və s. idman növlərinin inkişafı ilə bağlı mühazirələr də dinləniləcək. Bundan başqa, çempionatda azyaşlı iştirakçılar və azərkeşlər üçün müxtəlif müsabiqə və viktorinalar təşkil ediləcək. Çempionatın tamaşaçıları üçün əyləncəli proqramlar da tərtib olunacaq.

Azərbaycan boksçuları Rusiyada keçirilən beynəlxalq yarışda 1 qızıl və 2 bürünc medal qazanıblar

Rusiya Federasiyası Çeçenistan Respublikasının paytaxtı Qroznıda kişi boksçular arasında keçirilən beynəlxalq turnir başa çatıb.

Çeçenistan Respublikasının sabiq Prezidenti Əhməd Kadirovun xatirəsinə həsr olunan sayca 10-cu yarışda Azərbaycan millisi 1 qızıl və 2 bürünc medal qazanıb.

Komandamızın heyətində Məhəmməd Abdullayev (91 kq-dan yuxarı) bütün rəqiblərinə qalib gələrək çempion tituluna yiyələnib. O, finalda hindistanlı Kumar Satişi 3:2 hesabı ilə məğlub edib. Digər boksçularımızdan Araz İmaməliyev (52 kq) və Cəbrayıl Yelikov (81 kq) üçüncü yeri tutublar. Yığmamız komanda hesabında dördüncü yerdə qərarlaşıb. İlk pilləyə beş qızıl, altı gümüş və yeddi bürünc medal qazanan Rusiya sahib olub.

Voleybol üzrə qadınlardan ibarət Azərbaycan yığması beynəlxalq turnirdə Rusiya komandası ilə qarşılaşıb

Antalyada voleybol üzrə "Gloria Cup" beynəlxalq turniri keçirilir.

Azərbaycanın qadınlardan ibarət voleybol yığması üçüncü matçında Rusiya millisi ilə qarşılaşıb.

Görüş 3:0 (25:21, 25:20, 25:18) hesabı ilə rəqib komandanın qələbəsi ilə yekunlaşıb. Xatırladaq ki, birinci oyunda yığmamız Türkiyə komandasına 3:0 hesabı ilə uduzub. İkinci matçda isə İtaliya millisinə 3:0 hesabı ilə qalib gəlib.

AZƏRTAC-ın
materialları əsasında

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhəri

Növbətçi

Lalə HÜSEYNOVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalarla rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 530

Nüsxə 3525